

Dyrenes trivsel på grunden

- Tornede buske er gode til redeskjul og dækning mod rovfugle. De bruges også af tornskade og tornsanger til spidning og opbevaring af insekter og firben.
- Enebærbuske er foretrukne ynglepladser for mange småfugle
- Buske som får plads og lys, bliver mere rigt blomstrende og rigtbærende af frugter til gavn for dyrene og øjet.
- Et område med lav tæt beplantning giver skjul til råvildt på en velbesøgt sommerdag.
- Kompostbunken giver vinterhi til pindsvin, snog og hugorm.
- Mange, vilde blomster på grunden giver mange, flotte insekter, firben, fugle og dermed gode oplevelser.

10 råd

til en rigere natur på Korshage

1. At sikre området som helhed
2. Færre træer og flere buske
3. Tal med din nabo
4. Skab et miljø omkring huset, der passer til det omgivne landskab
5. Brug de naturligt voksende træer og buske
6. Etablering af nye bevoksninger
7. Jo mindre næring, desto mere natur
8. Bevar lyngen – skær hovedet af den
9. De vilde blomsters pleje
10. Dyrenes trivsel på grunden

De vilde blomsters pleje

Hvor der ikke gror eller har groet lyng, kan der skabes en ”blomstereng” af vilde, selvsåede planter.

- Slå uønsket vegetation som f.eks. brændenælder, gederams, tidsler **før de blomstrer og sætter frø**.
- Fjern det afslåede materiale, så næringstilførslen bliver mindre og vækstbetingelserne for de grove vækster dårligere. Dette er meget vigtigt.
- Slå ønsket vegetation som f.eks. knopurt, gul snerre, blåhat, fredløs, kattehale m.fl. **efter de har sat frø** og lad det ligge og vejre i ca. to uger så frø og insekter kan falde tilbage på jorden. Riv det herefter sammen og læg det på kompostbunken eller kød det væk.
- Saml evt. frø fra tilsvarende forhold i nabolaget og udså det på bar jord. Det kan f.eks. være i muldskud eller steder, hvor der lige er blevet fældet og derfor ikke gror noget græs.
- Ønsker du at bevare et smukt parti af græsser (**græshede**), skal dette slås hvert 3. til 5. år. Det afslåede materiale fjernes og herved undgår du næringsophobning og tilgroning med brombær, træer m.m.
- Klokkelyng trives på fugtig og næringsfattig bund. Undgå derfor opfyldning af lavninger. Ellers behandles området som under lyngpleje.

Korshage er skabt af havet - her hvor Kattegats havstrømme bremses af Isefjordens munding, aflejres moræneler fra hele Sjællands Odde's Kyst.

Bevar lyngen - skær hovedet af den

Sådan bevarer du lyngen på din naturgrund

- Du må sikre dig at der er lys nok til lyngen.
- Fæld skyggende træer som truer lyngen. Du kan bevare enkelte træer eller grupper af lystræer som f.eks. eg, røn eller skovfyr.
- Græsser i lyngen bør fjernes før de sætter frø. De er nemmest at trække op med rod efter et kraftigt regnskyl.
- Er lyngbusken stadig ung uden tykke stængler, kan den klippes fra 3 – 5 cm over jorden. Det kan også lade sig gøre at bruge en rotorplæneklipper.
- Er lyngen ved at gå ud på grund af alder, kan du slå den med en kortbladet le eller klippe lyngbuskene så tæt ved grunden som mulig.
- Fjern så meget meget mos og tørvelag som muligt. Det skaber større chancer for lyngens genvækst og fremspiring.
- Skræl græstørven helt væk de steder, hvor græsset har overtaget lyngens voksested.
- Afslåede lyngris kan udlægges på bare, sandede jorde, hvor man ønsker at lyngen skal etablere sig. Her skal det ligge til foråret, så evt. frø kan falde af, hvorefter det rives sammen og lægges på kompostbunken eller afbrændes.
- Du kan så lyng på bare, sandede pletter. Frøet høstes hurtigt og nemt i september/oktober måned på offentlige lyngarealer eller på egen grund.

Når træer og buske gror med stor indbyrdes afstand, udvikler de en flot, harmonisk krone og et stort rodnet, som gør dem stormfaste.

Bevar lyngen - sådan lever den

Hvis ikke en lyngplante bliver bidt eller skåret over med års mellemrum, uddør planten til fordel for græsser og revling, som hurtigt udnytter de ophobede næringsstoffer fra den henfaldne lyngplante. Lynghede er et produkt af udpining af jorden. Så længe næringsstoffer og evt. lyngtørvelag fjernes, så fjernes også muligheden for, at der kan gro ret meget andet end lyng. For meget næringsstof og tørvemuld kan give græs og andre planter for gode vækstvilkår i forhold til lyngen, så den overvokses og udkonkurreres.

Generelt om lyngen

- For mange træer på grunden vil kunne skygge lyngen væk. Lyngen kan kun tåle »halvskygge« svarende til ca. 40% af alm. tilgængeligt dagslys.
- For meget næringsstof og tørvedannelse kan give græs og andre planter for gode vækstvilkår i forhold til lyngen så den overvokses / udkonkurreres.
- Lyngen er mange steder ved at være for gammel. En lyngplante kan blive ca. 25-35 år. Hvis den klippes eller bides, vil den oftest skyde fra snitfladen eller fra nedliggende grene som slår rod. Herved kan den samme plante blive endnu ældre.
- Jo senere man forynger lyngen desto mere udsat er den for konkurrence fra græs, revling, brombær.
- Lyngbladbillen kan visse år opformeres i en mængde som især truer den gl. svækkede senile lyng.

Her et eksempel på, at der i tide er tyndet korrekt og træerne har haft plads til at udvikle deres karakteristiske kroner. I dette tilfælde vil man om ca. 5 år igen skulle vælge, om det er fyrren eller egen, der skal blive tilbage. Bøgen i forgrunden er et skyggetræ og kan derfor med en let beskæring af topkuddene bevares som undervækst til det af træerne, man vælger at lade blive tilbage.

Hvor langt skal der være mellem træerne?

En tommelfingerregel kan være, at afstanden mellem træerne i en skovbevoksning skal være ca. 1/3 af træhøjden. På de fleste grunde kan der anbefales en væsentlig større afstand. En halv til en hel træhøjdes afstand giver nogle flotte trækroner. Men husk, det er i sidste ende ikke afstanden mellem træerne, der afgør, hvad der skal fældes. Det er en vurdering, hvor vidt træernes kroner slider mod hinanden.

7.

Jo mindre næring - desto mere natur

- Det lyder absurd, at man skal rydde godt op på en naturgrund. Områdets naturværdier bygger imidlertid på den udpinte jord, det tørre klima og det lysåbne landskab. Ryd derfor op efter fældning og beskæring. Selv mindre mængder næringsstoffer fra kviste og grene vil kunne ændre grundens lyngtæppe til brombær, gederams og andre næringsyndende planter – og det er hvad de færreste ønsker.
- Flis gør mere skade end gavn på grund af den nærings-tilførsel, det giver. På de åbne arealer vil flisen fremme vækst af brombær, brændenælder, hindbær, gederams, kaprifolie og andre næringskrævende arter. Hvis du får fliset dit hugstaffald, bør du få flisen kørt væk. Mindre mængder kan dog bruges til stier eller til udlæg omkring mindre træer og buske.
- En enkelt grenbunke på grunden til henlægning af grene, græs og andet affald, er til gavn for pindsvin, snoge, hugorme og gærdesmutter. I følge lokalplanen pkt.8.3, må disse oplæg dog ikke få varig karakter. Grenbunken bør, af hensyn til brandfare, ligge et skyggefuldt sted under løvtræer eller buske.
- Kompostbunken er nyttig, men det færdige muld skal kun bruges, hvor der er behov for næringstilførsel. F. eks. i plantekrukker, i bunden af plantehuller eller til lidt urter ved terrassen

Enebærbuske er et fint alternativ til bjergfyr. Her er der taget hensyn til den bagved boende nabos udsyn. (Skansehage 2005).

- Opstamning af nogle træer kan give dig eller naboen udsyn til landskabet.
- Aftal placering af parkerede biler, affaldsstativ m.m. så de ikke er unødigt synlige i terrænet.
- Placer dem evt. samlet for et par grunde ad gangen med lidt slørende beplantning omkring.
- Lav aftaler om hvornår i bruger støjende redskaber i sommerhalvåret.
- Aftal evt. fælles indkøb af specialredskaber.
- Fælles bortkørsel af grenaffald.

*Tal med din nabo
- og skab udsigt
til vandet, en eng,
en lyngflade eller
blot en lysning*

6.

Etablering af nye bevoksninger

Behovet for nye træer og buske på grunden bør i størst mulig omfang dækkes af naturlig opvækst fra områdets eksisterende træer og buske, som efter behov kan flyttes rundt på grunden. Findes det ønskede plantemateriale ikke på grunden, kan du supplere med indkøb af egnskarakteristiske planter.

- Beskyt de nye træer og buske med ”fejstokke” mod råbukkens fejning af sit gevir.
- Beskyt de nye træer og buske mod græsvækst i et område omkring stammen, der svarer til kronens udbredelse.
- Beskyt evt. de nye træers og buskes knopper mod bid fra hare og råvildt ved påsmøring af et vildtafvægringsmiddel.
- Brug den vedlagte planteliste til inspiration ved valg af plantemateriale til grunden.
- Flyt selvsåede træer og buske til den ønskede plads mens de er mindre end 50 cm høje.
- Nåletræer kan flyttes fra medio august til medio april.
- Løvtræer kan flyttes når de har tabt løvet om efteråret til medio april. Eg kan først flyttes i november måned.
- Jorden skal være fugtig i bunden af plantehullet. Er den ikke det, må der forvandes med én spand vand pr. plante. Hvis du vander i det første vækstår, skal planten have så meget vand, at det når ned til de dybeste rødder, ellers skader det mere, end det gavner.

Indramning af en udsigt - ved at tynde godt i bevoksningen og opstamme de resterende.